

PORNOGRAFIE: TYPY A TRENDY

souborný článek

Karolína Janků¹
Petr Weiss^{1,2}

¹Katedra psychologie FF UK v Praze

²Katedra psychologie FF UK
v Bratislavě

Kontaktní adresa:

prof. PhDr. Petr Weiss, Ph.D., DSc.
Sexuologický ústav 1. LF UK a VFN
Ke Karlovu 11
120 00 Praha 2
e-mail: petr.weiss@vfn.cz

SOUHRN

Janků K, Weiss P. Pornografie: typy a trendy

Autoři uvádějí přehled základních členění pornografického materiálu dle jeho obsahu a jeho znaky, které jej diferencují od erotiky. Kategorizace, například na mírnou, explicitní a násilnou, je důležitá pro účely sexuologických výzkumů, kde pornografie slouží jako podnětový materiál. Specifičtější členění je u pornografie dětské, což je přínosné pro následnou soudněznaleckou činnost při posuzování deliktu. Dominujícím médiem je v posledních letech internet. Pornografie se na něm rozvinula do nových alternativních forem, jako je netporno, altporno či etické porno. Jde o inovativní přístupy porno průmyslu nejen ve snaze o co nejrealističtější vyobrazení sexuálních praktik, ale i o poskytnutí rovnějších a příjemnějších podmínek zúčastněným aktérům. Vzrůst oblíbenosti, díky větší autentičnosti, oproti klasické pornografii, je i u pornografie amatérské, kterou si aktéři natáčejí sami a umísťují ji následně na internet. Problematické však může být zveřejnění obsahu bez konsensu všech zúčastněných. I to se bohužel děje a jde o jeden z dalších nových fenoménů v pornografii – revenge porno.

Klíčová slova: pornografie, typy, trendy, rizika.

SUMMARY

Janků K, Weiss P. Pornography: types and trends

The authors give an overview of the basic breakdown of pornographic material according to its content and its features that differentiate it from erotica. The categorizations, such as mild, explicit, and violent, are important for the purposes of sexological research, where pornography serves as stimulus material. A more specific categorisation is for child pornography, which is useful for subsequent forensic work in assessing the offence. The dominant medium in recent years has been the Internet. Pornography has evolved into new alternative forms such as netporn, altporn and ethical porn. These are innovative approaches by the porn industry, not only in an attempt to portray sexual practices as realistically as possible, but also to provide more equal and pleasurable conditions for the actors involved. Amateur pornography, which is filmed by the actors themselves and posted on the Internet, is also growing in popularity due to its greater authenticity compared to 'classic pornography'. However, publishing content without the consensus of all those involved can be problematic. Unfortunately, this is also happening and is one of the other new phenomena in pornography – revenge porn.

Key words: pornography, types, trends, risk.

ÚVOD

Pornografie je součástí lidské kultury již po staletí. Z etymologického hlediska je slovo pornografie složeninou řeckého slova porné – prostitutka a latinského slova grafein – psát. Složenina těchto dvou slov, pornographoi, je zaznamenána v dochovaných řeckých textech a význam tohoto sousloví označuje autory textů, již psali

o prostitutkách.^{36,43} Poprvé bylo pojmu pornografie v podobě, jakým způsobem je nyní vnímán jeho obsah, užito v roce 1842.²⁹

V historii bylo na pornografii v rámci jejího definování nahlíženo rozličnými způsoby. Jako příklad lze uvést Ženevskou úmluvu z roku 1923, kde je zmíněno, že jde o „necudné předměty“, a v Londýně, v rámci Novelizačního

zákona o obscénních publikacích, byla vnímána zase jako „obscénní díla, proti nimž v zájmu veřejného blaha existuje zákonná obrana, jelikož se jedná o věc obecního zájmu“.³⁶

Podobných rozmanitých pokusů o vymezení pojmu pornografie, které někdy mohou působit i pitoreskně, je nepřehledné množství, a její definice byla obvykle spojena s negativními přívlastky. V poslední době je však zřetelný trend k objektivnějšímu pohledu na tento fenomén, zbavený negativního emočního zabarvení. Vymezení a definování toho, co je pornografie, je determinováno kulturou, společenským kontextem a také osobním postojem hodnotícího. Její jednoznačná definice je proto problematická, neboť kultura a s ní spojený společenský kontext se v průběhu historie měnil, a nadále se vyvíjí. Důležitou roli přitom hrály a dosud hrají především náboženství a právo. Snaha o vymezení hranice mezi tím, co je pornografické a co je pouze erotické, je nejasná a měnlivá. Vyvíjejí se i média – nositelé pornografického obsahu. V historii probíhal vývoj v této oblasti od maleb, následně fotografií, audio a video záznamů přes internet až k virtuální realitě.

TYPY PORNOGRAFIE

Konkretizace toho, co je za pornografii považováno, je důležité nejen z hlediska výzkumu jejích vlivů na jedince a v současné době s ohledem na její význam celospolečenský, ale i proto, že sexuálně explicitní materiály jsou dnes nezdědka užívané i jako podnětový materiál pro sexuologické výzkumy – jak uvádí Chivers et al.²¹ minimálně od roku 1975.

Manning²⁶ zmiňuje rozdílnost definic a neexistenci jednoty v kategorizaci typů pornografie, což je ve výzkumu samostatně i v případné kombinaci s malým vzorkem respondentů komplikací pro koherentní syntézu výsledných zjištění.

Fisher a Barak¹⁷ uvádějí, že: „shrnutí všech sexuálně explicitních materiálů do jediné kategorie ‚pornografie‘ vylučuje naši schopnost zmapovat výskyt různých typů sexuálně explicitních materiálů na internetu, či zvážení účinku různých typů sexuálně explicitního obsahu na internetu, a to i při ignorování vážných obav o spolehlivost a validitu“ (s. 315).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 27. 9. 2007, č. j. 5 As 32/2007-83 popisuje rozdíl mezi **pornografickým a erotickým materiálem** takto: „Hranice mezi pornografií, materiálem se zákonem nedovolenými prvky pornografie a erotikou, není nijak jasně vymezena. Je nestálá a odvíjí se od kulturních, náboženských a jiných zvyklostí společnosti i dle osobních zkušeností každého jedince. Pornografie se rozumí především znázorňování lidského těla či sexuálního chování vytvořené především s cílem podněcovat sexuální pud. Jako pornografické se zpravidla označují ty materiály, které překračují morální normy společnosti a vzbuzují u výrazné části stud. Slabší formy podobných zobrazení se v takovém případě označují jako erotika.

Ta oproti pornografii nezobrazuje lidskou sexualitu jako dominantní motiv. Může sexuálně vzrušovat, není to však její primární cíl. Vzrušení není primární a záměrné, erotika nepřekračuje soudobé standardy společnosti.“

Trestní zákoník ve většině zemí postihuje v různých modifikacích nejenom vlastní držení pornografie, ale i její výrobu, následné nakládání s pornografií a její rozšiřování, přičemž trestnost činů je diferencovaně založena na kombinaci druhu pornografie a okruhu osob (podle věku), které mají být před závadným materiálem chráněny (ochrana nezletilých a mladistvých).

Paolucci et al.³⁴ rozčlenili pro účely své metaanalýzy pornografii na tři základní typy, dle charakteru jejího obsahu – mírnou, explicitní, a násilnou. U **mírné** pornografie je znázorněn sexuální akt bez násilí a zobrazení genitálů, vyobrazován je petting. Za **explicitní** je považována ta pornografie, jež ztvárňuje nenásilný sexuální akt a zobrazuje při něm i genitál. **Násilná** pornografie, jak samo pojmenování napovídá, zahrnuje násilí ve formě ponižení, sexuální agrese, znásilnění či sadomasochistických aktivit.

Fisher a Barak¹⁷ člení sexuálně explicitní materiál na erotiku, ponižující pornografii a pornografii vulgární. **Erotika** ztvárňuje konsensuální sexuální aktivity, které jsou nenásilné. **Ponižující pornografie** obsahuje kromě sexuálně explicitního obsahu takové prvky, kdy dochází ke znevažování, ponižení a dehonestaci – a jak autoři uvádějí – tak zpravidla ženských objektů. **Pornografie násilná** zahrnuje sexuálně explicitní materiál zachycující sexuální násilí.

U nás se setkáváme i s jejím členěním na pornografii **měkkou a tvrdou**, přičemž měkkou je rozuměn ten výtvar, který znázorňuje klasické sexuální praktiky a není vnímán jako škodlivý. Oproti tomu pornografie tvrdá obsahuje „sexuální úchytky, zvláště sadismus“.¹⁹ Definování obsahu tvrdé pornografie je důležité hlavně pro účely práva.

Současná právní úprava v ČR se otázkou pornografie věnuje v rámci dvou paragrafů trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., v platném znění. Tím prvním je § 191 pojednávající o specifikách šíření pornografie. Stanovuje, že pornografie, která zobrazuje násilí, nebo neúctu k člověku a také vyobrazuje pohlavní styk se zvířetem, nesmí být vyráběna a distribuována. A to ve všech formách typu média, které je pornografickým nosičem – audiozáznamy, videozáznamy, fotografie. Kdo tak učiní, bude „potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty“.⁴⁶

Kromě závadného obsahu je legislativně upraveno i to, jakým způsobem a komu nesmí být pornografie zprostředkována, a to ve všech typech médií (písemně, film, elektronicky či jinou formou). Zakázáno je zpřístupnění tohoto obsahu dětem, nabídka tohoto materiálu dětem či samotný fakt, že je pornografický obsah na místě, které je jim přístupno. Kdo se tohoto deliktu dopustí, může být potrestán „odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty“.⁴⁶

Trestní sazba je vyšší, a to až na odnětí svobody v trvání 6 měsíců až 3 let v případě, že pachatel tuto nezákonnou činnost vykonával v rámci organizované skupiny, nebo šířením formou veřejně přístupných médií (tisk, film, rozhlas, TV, počítačová síť). To platí i tehdy, když tak činil proto, aby získal jinému či sobě značný prospěch. Ještě vyšší trest, 1 až 5 let odnětí svobody, je v případě, že pachatel byl členem organizované skupiny působící ve více státech, nebo že úmysl prospěchu pro sebe, popřípadě pro jinou osobu, byl velkého rozsahu.

Další paragraf trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., v platném znění, se zaměřuje na dětskou pornografii – na její výrobu a nakládání s ní (§ 192). V prvním odstavci je uvedeno, že jakákoliv forma přechovávání pornografického média zobrazující či jiným způsobem využívající dítě může být potrestána odnětím svobody až do výše dvou let. Není trestné pouze její přechovávání, ještě větší právní důsledky má její výroba, distribuce, dovoz i vývoz, ale i umožnění přístupu k tomuto materiálu. A to v jakékoliv formě zobrazující tento obsah. Trestem je v těchto případech odnětí svobody od 6 měsíců do 3 let, udělení zákazu činnosti, nebo propadnutí věci.

V případě, že pachatel tento delikt spáchal v rámci organizované skupiny, a také i jestliže tak činil z důvodu snahy o získání pro sebe či někoho jiného značný prospěch, nebo byl dětský pornografický materiál šířen do veřejného prostoru, může být potrestán odnětím svobody ve výši dvou až šesti let. Trest odnětí svobody 3 až 8 let může být udělen v případě, jestliže šlo o spáchání tohoto deliktu v rámci organizované skupiny, jež nepůsobí pouze v rámci ČR, ale ve více státech, nebo pokud byl motivací pachatele prospěch již velkého rozměru pro sebe, či pro jinou osobu.

DĚTSKÁ PORNOGRAFIE

Jednoznačně sexuologicky i právně závadná je **dětská pornografie**, zobrazující jedince pod 18 let věku (nebo takové, kteří je připomínají), a která dle Taylora et al.⁴¹ zahrnuje tyto typy materiálů:

1. **Explicitně erotické pózování** – explicitní zdůraznění genitální nebo anální oblasti dětí (polo)oblečených nebo nahých,
2. **Explicitní sexuální aktivity** – zobrazení sexuálních aktivit dětí bez účasti dospělých (např. masturbace, vzájemné uspokojování, orální, vaginální, anální soulož),
3. **Agrese** – zobrazení dětí jako obětí sexuálního útoku zahrnující osahávání dospělým,
4. **Závažná agrese** – obscénní zobrazení dětí jako obětí sexuálního útoku zahrnující penetrativní sex nebo masturbaci dospělým či dospělého,
5. **Sadistické a zoofilní** – zobrazení dítěte jako oběti svačování, bití, bičování nebo jiných aktivit způsobujících bolest, nebo materiál, kde je zvíře účastníkem nějakých sexuálních aktivit.

Za sexuologicky podezřelé a právně potenciálně závadné pak tito autoři považují materiály:

6. **Erotika** – podloudně pořizené obrázky dětí z dětských hřišť, či jiného bezpečného prostředí, ve spodním prádle nebo v různém stupni obnaženosti,
7. **Pózování** – fotografie dětí oblečených, polooblečených nebo nahých, kde množství, kontext a organizace kolekce naznačuje sexuální zájem,
8. **Explicitně erotické pózování** – zobrazení oblečených, polooblečených (např. ve spodním prádle) nebo nahých dětí v erotických/vzrušujících/provokativních pózách.

Sexuologicky a právně nezávadné je pak:

9. **Indikativní (naznačující)** – nesexualizované zobrazení oblečených nebo polooblečených (např. ve spodním prádle) dětí nebo jejich obličejů, např. v rodinných albech,

10. **Nudistické** – zobrazení polooblečených dětí (např. ve spodním prádle) nebo nahých dětí v nesexuálním, například nudistickém kontextu, z legitimních zdrojů.

Pro znalce posuzující pachatele deliktů spojených s dětskou pornografií je pak z hlediska diagnostického důležité i:

- **velikost sbírky materiálů a její uspořádání** (svědčí o angažovanosti sběratele v pedofilní komunitě),
- **přítomnost nových nebo soukromých explicitních materiálů** (naznačuje přístup sběratele k producentovi pornografie nebo do kruhu, v rámci kterého se tyto materiály vyměňují),
- **věk dítěte** (v nových pornografických materiálech klesá, čím mladší je objekt, tím je menší riziko odhalení. Děti pod 5 let si obvykle nejsou vědomé viktimizace).

INTERNETOVÁ PORNOGRAFIE

Pornografie je v současné době charakterizována širokou dostupností a variabilitou umožněnou průnikem nových technologií a sociálních sítí v rámci rozšíření internetu. Rozvoj pornografie na internetu také vedl k tomu, že jiné formy pornografických médií prošly změnou. Po mainstreamových pornočasopisech přestala být poptávka a většina z nich se z trhu vytratila. V posledních cca 10–15 letech však začaly vznikat nové pornočasopisy, které jsou alternativního rázu. Zaměřují se na specifické sexuální komunity, jako je queer, feminismus apod. Mají formu fanzinů – nejsou tištěny ve velkém počtu výtisků a k jejich distribuci dochází spíše lokálně. Zisk z prodeje většinou pokryje jen náklady, které jsou spojené s tvorbou dalších projektů a jejich výrobou. Jako příklad lze uvést časopis *Phile*, vydávaný v Torontu, nebo finský queer-feministický *Ménage à trois*.⁵ Některé pornočasopisy začaly vycházet též jako tištěná verze pornostránky. Příkladem je stránka *Femjoy*, která část svého obsahu vydává formou tisku.²⁰

Poptávka přitom i navzdory dostupnosti internetové pornografie nadále přetrvává i u DVD nosičů. Barnett² popsal základní premisy, které zřejmě vedou k tomu, že je pro jedince i nadále výhodné si pornografický obsah koupit na DVD, a to i přesto, že dostupnost a množství nelpaceného pornografického materiálu jsou téměř bezedné. První motivací může být to, že jde o jiný druh možnosti kontrolovat obsah, než je tomu na pornostránce. Sledování pornografie na DVD považuje také za jiný mechanismus uživatelského procesu než její vyhledání na internetu. Další ovlivňující faktor shledává v eventualitě vytvoření si sbírky oblíbených filmů. Také upozorňuje na případnou opatrnost jedince před tím, aby byla sledovaná pornografie v historii vyhledávače někým jiným zobrazena. Zmiňuje i její obtížnou dostupnost, cenzuru, či úplný zákaz v některých zemích. Jako poslední uvádí i fakt, že při oblíbě konkrétní pornoherčky/pornoherce nejsou všechny scény na internetu automaticky bezplatné.

Nabídka pornovideí na internetu je natolik široká, že zhlédnutí těch, která byla nahrána za jeden rok na nejpopulárnější pornografickou stránku na světě, by trvalo 168 let.²⁸ Za největší giganty současné doby v oblasti pornostránek, a to na základě počtu návštěvníků a množství videí, lze označit Pornhub, Red Tube a You Porn, které

spravuje společnost MindGeek, čímž údajně vlastní 80 % komercializovaného pornoprůmyslu.

Internet oproti ostatním formám médií nabízí mnoho výhod. Cooper⁹ uvádí tři primární faktory, které činí internetovou pornografií uživatelsky přitažlivou:

1. nepřetržitá dostupnost,
2. anonymita,
3. možnost získat obsah zdarma.

Ačkoliv je možné získání obsahu bezplatně na velkém počtu webových stránek, i nadále marketing pornografických webů cílí na to, aby v návštěvníkovi vyvolal zájem o placený obsah. A to jak formou možnosti získat bonusový materiál, tak i vysokou kvalitou videa v HD.

Užití internetu nabízí kromě pornografie také široké spektrum činností spojených s vyvoláváním sexuálního vzrušení. V základu lze tyto aktivity rozdělit na činnosti samostatné a interaktivní. Pod **činnosti samostatné**, kdy nedochází k interakci s jiným jedincem, spadá například četba psaných materiálů (erotické povídky, příspěvky v diskusních skupinách), prohlížení, nebo i sdílení pornografického obsahu rozličných podob – fotky, audio, video. Do **činností interaktivních** se řadí sexuálně laděná e-mailová komunikace, chat, videochat či kybersex, tj. masturbace při online komunikaci.¹²

Cooper et al.¹⁰ přišli s další kategorizací a pojmem OSA – online sexuální aktivity, které zahrnují veškeré činnosti spojené s lidskou sexualitou v internetovém prostředí, a to prostřednictvím textu, audia, audiovizuálního materiálu, užitím webových kamer, chatováním, vyhledáváním informací či sexuálních partnerů. Tyto činnosti člení na **individuální aktivity**, **partnerské aktivity** a **aktivity bez sexuálního styku**. První dvě zmíněné se obsahově shodují s předešlým členěním, avšak autoři přidávají kategorii třetí – aktivity bez sexuálního styku, kdy je obsah spojený se sexuálním materiálem vyhledáván nikoliv z hlediska vzrušení a masturbace, ale z důvodu získání informací.

Zvýšení popularity internetové pornografie bylo v posledních letech způsobeno také epidemiologickou situací spojenou s nákazou COVID-19. Protiepidemická opatření, jako například lockdown nebo home office, reflektuje i statistika největších pornostránek na světě – Pornhub, dle které došlo od 17. 3. 2020 k celosvětovému nárůstu sledování pornografie o 11,6 %.³⁰ Pornhub v Itálii a Španělsku, kde byla v danou chvíli vysoká míra nakažených, umožnil přístup do prémiové sekce zdarma. Následně tak bylo učiněno i v dalších státech. Na svých stránkách platforma zveřejňovala slogany jako: „pomozme snížit křivku“ (ve smyslu statistické křivky počtu nakažených), „děkujeme, že snižujete křivku“, nebo „dotýkejte se sami sebe, ne ostatních“.⁷

Vzrůst konzumace pornografie prostřednictvím internetu lze samozřejmě vysvětlit rozličnými faktory. Lidé trávili více času doma a měli větší míru prostoru v soukromí, kde mohli masturbovat tehdy, kdy jim to vyhovovalo. Dalším determinantem bylo jistě to, že se celkově snížila možnost sociálního kontaktu. Některým párům, nežijícím ve společné domácnosti, bylo znemožněno se setkávat. Omezení sociálního kontaktu se projevilo i v úbytku příležitosti k vyhledání náhodného sexu či návštěvě komerčních sexuálních služeb.

Ohledně preferencí vyhledávaného obsahu v rámci pornografie lze získat konkrétnější představu díky výsledkům statistiky, kterou u konzumentů internetové pornografie mezinárodně každoročně zpracovává Pornhub.

Pornhub³⁷ sestavil v roce 2021 i žebříček států, na jejichž území dochází k největšímu dennímu sledování. Zveřejnil prvních 20 zemí, které denně pokryjí 79 % všech připojení na pornostránku. Státy, kde byla největší četnost denní konzumace pornografie, jsou (sestupně dle počtu denního připojení): Spojené státy americké, následuje Spojené království, Japonsko, Francie, Itálie, Mexiko, Kanada, Německo, Filipíny, Brazílie a další. U těchto 20 zemí je zpracována i podrobnější analýza – například uživatelé vyhledávaná témata.

Ohledně uživatelského chování se ukázalo, že v typech zařízení, na kterém jsou stránky vyhledávány, jednoznačně vede s 83 % smartphone. Notebook a stolní počítač využilo 14 % uživatelů a zobrazení pornografie na tabletu bylo realizováno pouze ve 3 % případech. Průměrná doba návštěvy je 9 minut a 55 sekund. Z hlediska zemí, které vévodí žebříčku délky připojení, jsou na prvním místě Filipíny s 11 minutami a 31 sekundami, následuje Japonsko, Francie, Nizozemsko, Ukrajina, Velká Británie, Polsko, Německo, Kanada, Spojené státy a Itálie. Ohledně rozdílů mezi dobou návštěvy žen a mužů se ukázalo, že ženy byly připojeny pouze o 14 sekund méně.

U doby připojení v závislosti na věku bylo zaznamenáno, že kategorie 18–24 let byla o 61 sekund rychlejší než ostatní starší uživatelé. Návštěvníci nad 65 let naopak byli oproti průměru připojeni o 96 sekund déle. Nejvíce připojení v týdnu bývá na konci víkendu, v neděli, nejnižší návštěvnost je v pátek. V průběhu dne je obvykle nejvyšší mezi 22. hodinou večerní a 1. hodinou ranní.

Vyhledávání na pornostránce je možné na základě kategorií, které stránka sama nabízí, nebo pomocí zadání klíčového slova. Při užití klíčových slov v roce 2021 data ukazují, že velkou popularitu měl pojem hentai (japonské kreslené porno), který byl v první desítku téměř ve všech státech. Dalšími vyhledávanými pojmy, sestupně dle četnosti, byly romantika, skupinový sex, fitness, swap (výměna sexuálních partnerů), výzva, transgender, goth, spolubydlící a How? (Jak?). Nárůst vyhledávání pornografického materiálu s transgender tematikou byl zaznamenán nejen u klíčového slova, kde došlo proti předchozímu roku o nárůst o 141 %, ale i celkově v kategorii transgender, která se stala desátou nejnavštěvovanější kategorií u mužských uživatelů.

U klíčového slova How? (Jak?) jde o videa, která poskytují určitý „tutoriál“ pro vykonávání sexuálních praktik a mají tak často inspirativní či edukativní charakter. V této kategorii lze nalézt obsah, který seznamuje s tím, jakým způsobem může žena či muž druhému poskytnout například orální sex, jak najít bod G, jakým způsobem lze masturbovat, nebo i absolutní základ – jak vlastně vypadá ženská vulva a mužský penis.

Zveřejněná data, kromě výše uvedeného, sdělila i další nejčastěji vyhledávaný obsah – nejoblíbenější pornoherce, pornoherčky, amatérské ověřené pornoherce a pornoherčky, a to jak celkově od všech uživatelů, tak i s rozdělením na mužské a ženské uživatele. Analýza věnovala prostor dokonce i takovým specifickým, jaký pornografický obsah

byl vyhledáván v tematických oblastech, jako jsou filmové a seriálové postavy, postavy z počítačových her apod.²¹

Přispívajícím do nepřehledného množství videí a fotek může být v současné době každý, a to nejen sdílením obsahu, ale i vlastní tvorbou. D'Orlando¹³ zmiňuje, že bezproblémovost dostupnosti záznamových technologií, ať jde o videokameru, nebo i telefon, zvýšila četnost snímků, které jsou točené „amatéry“. Každý pár, nebo i jednotlivec, který má zájem sdílet svůj intimní život s ostatními, má možnost následně umístit svůj výtvar na internet.

Amatérská pornografie zaznamenala svůj boom v devadesátých letech díky tvůrci Ugly Georgovi. Ten přesvědčoval při náhodném setkání ženy na ulici, aby se obnažily a nechaly se při sexu natáčet.⁴⁰ Poté začaly vznikat podobné snímky, které předstírají, že jde také o záznam sexuálních praktik s náhodnou osobou.

Avšak často jde pouze o zinscenovanou situaci, kdy ve videích vystupují pornoherci a pornoherčky a nikoliv „běžní amatéři“, a vše má předem definovaný scénář. Tuto tvorbu je možné zhlédnout například ve videích s názvem Fake agent apod.

K rozšíření amatérských videí došlo také díky vyznačavším swinger sexu. D'Orlando¹³ zmiňuje, že technologický pokrok a možnost video umístit na internet byla skvělá příležitost pro příznivce swinger sexu. A to proto, aby mohli exhibovat nejen v reálném čase mezi sebou, ale následně i formou internetu. I díky tomu v počátcích amatérských videí jejich produkce mohutně vzrostla.

Možnost záznamu vlastního obsahu v dnešní době však nemusí být pouze otázkou toho, že jí jedinec nebo pár chce sdílet veřejně, ale pořizuje ji pouze pro soukromé účely. Rozvojem sociálních sítí si mohou vlastní amatérský obsah v páru lidé sdílet pouze mezi sebou, a to za velmi krátkou chvíli, a s minimální zdatností v oblasti obsluhy technologií. Pro toto chování je užíváno pojmu **sexting**.¹⁴ Mori et al.³¹ uvádějí, že tento typ komunikace je stále rozšířenější ve věkové kategorii 18–29 let, kdy 38 % respondentů v jejich výzkumu tento typ zprávy zaslalo a 42 % ji obdrželo od druhé strany.

Problém však nastává ve chvíli, kdy dojde k šíření materiálu bez souhlasu dané osoby třetí straně. Novým fenoménem dnešní doby je tzv. **revenge porno**, nebo též porno z pomsty. Jde o situaci, kdy často po rozchodu, nebo z důvodu msty, ponížení, či vydírání jedna ze stran, kde byl sdílen osobní sexuální materiál, tento obsah zveřejní, a to bez souhlasu druhé osoby. Šíření videa či fotek pak může probíhat v rámci sociálních sítí, kamarádů/kamarádek pachatele, v chatovacích skupinách na toto téma zaměřené, nebo vložím na internetové portály poskytující pornografický obsah.²⁵ V některých případech je na stránkách uveden bez souhlasu i kontakt na zveřejněnou osobu – odkaz na účty na sociálních sítích apod. V rámci zveřejnění pornografického materiálu z pomsty jsou v 92 % oběťmi tohoto činu ženy.⁴²

Dle výsledků statistického šetření, které se zaměřilo na motivaci zaslání sexuálně explicitního materiálu u dětí, se zjistilo, že 38,5 % respondentů tak činilo z důvodu dárku pro partnera/partnerku, 35,5 % tímto způsobem flirtovalo a 33,7 % oplácelo zaslání stejného obsahu druhé straně. Další důvody, které respondenti uváděli, byly: snažit se zabavit se, překonat nudu, či získat ocenění. Nejmenší

četnost zastoupení v žebříčku motivace, avšak i přesto jde o 7 %, bylo zaslání sexuálně explicitního materiálu kvůli tomu, že k tomu byl jedinec donucen.²²

Pornografický materiál, který je veřejnosti přístupný, tedy nemusí být do internetového prostředí zjevně vložen na základě konsensu všech jeho aktérů. Jednou z nejznámějších organizací věnujících této problematice pozornost je Cyber Civil Rights Initiative, která poskytuje obětem psychologickou a právní pomoc. Zároveň se snaží o zlepšení legislativní situace a dopadů tohoto jednání. Edukuje veřejnost a zpracovává data vztahující se k této problematice.¹¹

V tuzemských podmínkách působí obdobná organizace – Centrum prevence rizikové virtuální komunikace, které spadá pod Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci a realizuje celorepublikový projekt poskytující podobné služby a pomoc v otázce sextingu, jako výše zmíněná Cyber Civil Rights Initiative. Veškeré informace pak publikuje na doméně sexting.cz.⁶

Zveřejnění revenge porna se týká dokonce i takových gigantů, jako je výše zmíněný Pornhub. Proto organizace #NotYourPorn společnost Pornhub vyzvala a má snahu ji přesvědčit, aby více zdokonalila bezpečnost systému, který umožňuje nahrání pornografického materiálu. A taktéž i k tomu, aby byl závadný obsah co nejdříve ze serveru odstraňován. Zmíněná organizace není odpůrcem pornografie jako takové, ale pouze té, která není nahrána a šířena s konsensem všech zúčastněných.⁴ Upozorňovat na tuto problematiku a snažit se o eliminaci nelegálního obsahu je důležité, neboť oběti porna z pomsty mohou mít psychické následky. Ruvalcaba & Eaton³⁹ uvádějí, že u žen, které se staly obětí tohoto útoku, je zjevná vyšší četnost psychických problémů.

V posledních desetiletích se do společenského diskurzu dostalo množství témat, která jsou spojena s etickým přístupem, morálností a vytvářením rovných podmínek – nárůst zájmu o veganství, celkově o environmentalismus, nebo i inovativní a respektující přístup ve vztahu k menšinám a jejich potřebám, a to i včetně LGBT+ komunity. Je tak nasnadě, že tento přístup proniká i do oblasti pornografického průmyslu.

ALTERNATIVNÍ PORNOGRAFIE

Již počátkem 70. let John Waters a Jack Smith natáčeli snímky, které obsahovaly různé formy neheteronormativního sexu, a to za účelem zviditelnění umělosti filmů v hollywoodském stylu, které mají reprezentovat většinou normu. Vývoj základů těchto myšlenek následně pokračoval až do roku 1982, kdy Annie Sprinkle produkovala první vlastní film – Deep Inside, který je vnímán jako důležitý fundament pro následně se rozvíjející postpornografii.⁴⁴ Dnes se lze setkat s různými alternativními přístupy k pornografii. V literatuře se v souvislosti s tím setkáváme například s pojmem **netporno**. Jde o termín, který je používán u pornografie, která se odlišuje od klasického pornografického obsahu na síti tím, že se vůči ní názorově a ideově vymezuje – rozchází se s ní na úrovni estetické, ekonomické, etické a politické. Nepřijímá konvenční mainstreamové porno, které vnímá primárně jako produkt

pro „bílé heterosexuální muže“. V tomto přístupu tvorby pornografického materiálu je naopak snaha o vnímání etických aspektů pornografie, jako je řešení nevhodných podmínek pro práci v porno průmyslu, či o přijímající přístup vůči queer komunitě a neodsuzování sexuálních preferencí jedince.³³

Zabývat se zlepšením pracovních podmínek v porno-průmyslu je důležité i z důvodu jeho aktérů. A to jak z hlediska neetického zacházení s pornoherci, tak i kvůli riziku přenosu pohlavních chorob. Ačkoliv mají herci povinnost podstupovat testy na pohlavně přenosné choroby, tak certifikát, kterým se prokazují, má platnost na určité časové období, bez ohledu na to, kolik rizikových sexuálních kontaktů (i v rámci soukromého života) mezitím absolvovali. Někteří pornoherci a pornoherečky si svou profesi zvolili na základě složité životní situace, a nikoliv na základě toho, že by je tato práce naplňovala. V rámci pornoprůmyslu není navíc vzácná ani konzumace drog. Jejich užívání není spojeno pouze se snahou oprostít se od situace, ale také s tím, že je v případě mužů požadována výdrž a pevná erekce. Což může být při přítomnosti celého natáčecího štábu nejednou problematické. Není tedy žádnou výjimkou, že aktéři vyhledávají látky s psychostimulačním účinkem.²³

Kromě pojmu netporno se lze setkat i s termínem **etické porno**. Tento pojem byl poprvé užit v roce 2012. Jde o skupinu pornoherců, pornohereček a porno producentů, kteří se sdružují pod různými platformami, jako jsou například <https://afourchamberedheart.com>, <https://pinklabel.tv>, <https://blueartichokefilms.com> a jiné. Snaží se poskytnout prostor pro komplexní, kritickou a průběžnou diskusi o etickém přístupu při tvorbě pornografie. Jde o součást porno průmyslu, který se vymezil od hlavního mainstreamového proudu. Jeho cílem je umožnit rovnější a příjemnější podmínky zúčastněným aktérům a realističtější zobrazení sexuálních aktivit.³²

Podobné společnosti produkující porno nejsou jen doménou Spojených států amerických, ale i jiných zemí. Například australská Lightsouthern je jednou z největších společností tohoto charakteru a produkuje svou tvorbu i pro zahraničí. Záměrem společnosti je produkce autentického porna, což v praxi, dle jejich vyjádření, znamená autentičnost všeho – herců, místa, sexu a prožívané rozkoše, a v neposlední řadě také i férovosti pracovních smluv. Tvorba je odlišná oproti mainstreamové pornografii tím, že snímek neobsahuje pouze sexuální akt, ale i rozhovory s herci, kteří vedou konverzaci o natáčení a verbalizují, co při něm pociťovali. Také sdělují i informace o svém soukromí více, než je tomu u klasických pornoherců běžné – například svá sexuální přání, intimní minulost apod. Autentičnosti pocitu libého prožitku herců při nahrávání je dosahováno hlavně otázkami na jejich pocity v průběhu sexu a potvrzováním herců například toho, že vždy chtěli danou praktiku zrealizovat.

Tento princip je v souladu s neoliberálním feministickým přístupem vůči pornografii, kdy Young⁴⁵ zmiňuje, že právě možnost volby je při tvorbě tohoto obsahu důležitým prvkem. Tedy svoboda nejen ve výběru sexuálního partnera, ale realizované sexuální techniky, využití lubrikantu a rovnocennost partnerů.

I autentičnost je právě jednou z hojně diskutovaných otázek ohledně pornografie ve feministickém diskurzu.

Jak ukázal výzkum Parvezové³⁵ při rozhovoru s 30 ženami, které pornografii pravidelně sledují, ženy samy iniciativně otevíraly rozhovor na téma její umělosti a falešnosti. A to jak po stránce projevů sexuálního vzrušení, tak i celkově v otázce příběhu a idealizovaného fyzického vzhledu herců a hereček.

Všechny uvedené „nové vlny“ v oblasti pornoprůmyslu mají jeden styčný bod – snahu o autenticitu prožitků a zobrazení přirozeného sexu. Také více, jak zmiňují Berg a Pentley,³ zohledňují princip DIY (Do it yourself), který je nejvíce zjevný u feministické, nezávislé, amatérské a queer pornografie.

ONLYFANS A PERSONALIZOVANÉ PLATFORMY

Zmiňovaná epidemie COVID-19 ztížila podmínky pro práci ve všech oblastech. Nejinak tomu bylo i v oblasti pornoprůmyslu. Byla omezení na vycestování do zahraničí a každá země měla své specifické požadavky na dodržování protiepidemiologických opatření. To následně vedlo k tomu, že tvůrci jakéhokoliv komerčního obsahu měli nižší příjmy a ve snaze pokračovat ve své práci se museli přizpůsobit podmínkám. Bylo tomu tak i u pornoherců, kteří začali produkovat svůj vlastní obsah, nezávisle na ostatních. Herci a herečky, které má Pornhub autorizované, získají za každé zhlédnutí videa určitou částku.

Ve chvíli, kdy vypukla pandemie, počet nahraných videí vzrostl – až o 30 %. V průběhu dubna 2020 se Pornhub rozhodl, že celý měsíc budou autoři tvorby získávat 100 % zisk ze zhlédnutého videa.

V literatuře se lze setkat s pojmem **altporno**. Tento výraz lze specifikovat jako vůči sexualitě a tělu pozitivně vystupující přístup. Obsahuje, kromě sexuálně explicitního materiálu, i obsahy nesexuální. Právě nesexuální obsah, jako je například blog, chatovací místnosti či diskuse, zvyšuje intimitu mezi konzumenty obsahu a jeho tvůrcem. Jedním z druhů těchto platforem je i OnlyFans, která právě v období covid pandemie zaznamenala obrovský nárůst uživatelů.¹ OnlyFans je stránka fungující na principu kontaktu tvůrce se svou fanouškovskou základnou, umožňující bližší vztah a interakci.

PORNOGRAFIE FORMOU VIRTUÁLNÍ REALITY

Dalším, oproti internetu méně využívaným způsobem konzumace pornografie je virtuální realita. Virtuální realita (VR) je simulace reálného prostředí vytvořená pomocí počítače, v níž může probíhat interakce.¹⁸

Počátky virtuální reality se datují do 60. let, kdy v USA postupně docházelo k jejímu zdokonalení a koncem 80. let i ke vzniku prvního komerčně dostupného VR zařízení. Původně byla využívána především v technologických oborech a vědě, následně došlo k rozšíření její aplikace i do jiných sfér, jako například k počítačovým hrám a v posledních letech i ke sledování pornografie.²⁷

Pornografický materiál pro užití ve virtuální realitě povětšinou obsahuje skutečné sexuální scény, které jsou natočeny 3D kamerou. Při nasazení brýlí na sledování pak následně dochází k dojmům, že je sledující přímo přítomen – může pohybovat hlavou a scénu si prohlížet, nebo dokonce i chodit a účastnit se sexuální scény.¹⁶ To, jak pornografie formou virtuální reality rezonuje ve společnosti, je zřejmé i z faktu, že jde o nejčastěji vyhledávané slovo v kombinaci s pojmem virtuální realita.³⁸ VR se dokonce možná stane i zprostředkovatelem pro realizaci sexu na dálku, a to díky zdokonalování teledildonické technologie. Ta umožňuje přenášení haptických vjemů pomocí datového připojení na dálku.²⁴

Otázka možnosti vcítění se do postavy herce/herečky v pornografickém materiálu je pro uživatele důležitým faktorem. Elsey et al.¹⁶ v rámci svého výzkumu, orientovaného na pornografii formou VR, uvedli, že spíše než to, že byla obecně vnímána jako více vzrušující, perspektiva filmové osoby nebo „účastníka“ konzistentně vyvolávala větší vzrušení ve srovnání s voyeurským pohledem, a to bez ohledu na prezentované médium u obou pohlaví.

ZÁVĚR

Pornografie je součástí lidských životů – stejně jako sexualita samotná. Setkáváme se s jejími různými podobami, a to jak ve smyslu obsahu, kdy ji můžeme zjednodušeně členit na mírnou, explicitní a tvrdou, tak i z hlediska formy znázornění. Nakolik je pro společnost pornografie důležitá, je zřejmé i z toho, že je jednou z prvních oblastí, kam pronikají technologické novinky. To reflektuje i vývoj jejího vyobrazení v historii – od psaných textů, kreseb

přes fotografie, videozáznamy až po možnost konzumace formou virtuální reality. V současné době je převažující konzumace pornografie na internetu. Anonymita internetu však umožňuje i negativní důsledky – sdílení pornografie s nevhodným či přímo trestným obsahem (násilí, neúcta k člověku, zoofilní a pedofilní tematika), šíření revenge porna, nebo sexting přes sociální sítě.

I proto je rozlišení jednotlivých druhů pornografie důležité pro rozlišení toho, co je na základě společenského konsensu nepřijatelné, a tudíž může být její nevhodný obsah regulován. Regulace je pak zajištěna formou právních norem. Společnost se přitom ve spojitosti s pornografickou tematikou nezaměřuje pouze na tvorbu zákonů a následný právní postih. V posledních letech se věnuje pozornost i programům prevence, či následně pomoci osobám, na které měla pornografie negativní dopad. Jde například o edukaci mladistvých v oblasti sextingu, psychologickou a právní pomoc obětem revenge porna, ale i ochranu herců a hereček v pornoprůmyslu.

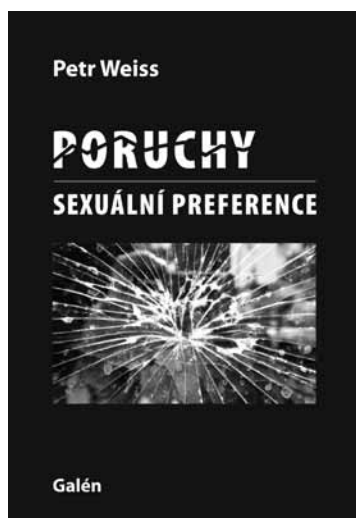
Novým fenoménem je také vznik personalizovaných platforem, jako je OnlyFans. Pornografický obsah je na těchto platformách exkluzivně nabízen pouze platícím uživatelům, kteří mohou s tvůrcem obsahu interagovat. Pozitivní je zde skutečnost, že si autor pornoprezentace sám rozhoduje, jakým obsahem bude přispívat a jakou cenu si za své snímky a videa zvolí.

Pozitivním trendem je v této oblasti pornografie i vznik alternativních forem pornografického obsahu, který oproti těm, které zobrazují zaběhnuté patriarchální dogma, kdy je žena zobrazována jako objekt, vyobrazuje sex v jeho různých variacích. A to jak ve variabilitě lidského těla, tak i v sexuální orientaci a preferenci. Hlavní přínos této nové vlny spočívá v tom, že aspiruje o autenticitu, která doposud v pornografii absentovala.

LITERATURA

1. Attwood F. Art School Sluts: Authenticity and the aesthetics of altporn. In *Hard to Swallow: hard-core pornography on screen*, New York: Columbia University Press 2012.
2. Barnett VL. Hierarchies of attraction: evaluating the popularity and quantity of US pornograph studios. *Porn Studies* 2019; 6 (2): 193–211.
3. Berg H, Penley C. 'Creative Precarity in the Adult Film Industry.' In *Precarious Creativity: Global Media, Local Labor*, edited by Michael Curtin and Kevin Sanson. Oakland: University of California Press 2016: 159–171.
4. Bergman S. Pornhub is 'profiting from revenge porn' says campaigner. *The Independent* 2019. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/life-style/pornhub-revenge-porn-profits-sex-report-campaign-a9094561.htm> (access 14 March 2022).
5. Cardoso D, Paasonen S. The value of print, the value of porn, *Porn Studies* 2021; 8 (1): 92–106.
6. Centrum prevence rizikové virtuální komunikace, Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci 2010. Dostupné z: <https://sexting.cz> (access 10 Juni 2022).
7. Cerdán MV, Villa-Gracia D, Deza N. Pornhub searches during the Covid-19 pandemic. *Porn Studies* 2021; 1: 258–269.
8. Citron DK, Franks MA. Criminalizing revenge porn. *wake forest law review* 2014; 49: 345–391. Dostupné z: https://repository.law.miami.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1059&context=fac_articles (access 6 Juni 2022).
9. Cooper A. Sexuality and the internet: surfing into the new millennium. *Cyber Psychology & Behavior* 1999; 1, 181–187.
10. Cooper A, Griffin-Shelley E, Delmonico D, Mathy R. Online sexual problems: assessment and predictive variables. *Sexual Addictions & Compulsivity* 2001; 8 (3–4): 267–285.
11. Cyber Civil Rights Initiative 2022. Dostupné z: <https://cybercivilrights.org> (access 30 May 2022).
12. Delmonico DL. Cybersex: High tech sex addiction. *Sexual Addiction & Compulsivity* 1997; 4 (2): 159–167.
13. D'Orlando F. The demand for pornography. *Journal of Happiness Studies: An Interdisciplinary Forum on Subjective Well-Being* 2011; 12 (1): 51–75.
14. Drouin M, Landgraff C. Texting, sexting, and attachment in college students' romantic relationships. *Computers in Human Behavior* 2012; 28 (2): 444–449.
15. Drouin M, Landgraff C. Texting, sexting, and attachment in college students' romantic relationships. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.chb.2011.10.015>.
16. Elsey J, Anandel K, Kater R, Reints I, Spiering M. The impact of virtual reality versus 2D pornography on sexual arousal and presence. *Computers In Human Behavior* 2019; 97: 35–43.
17. Fisher WA, Barak A. Internet pornography: a social psychological perspective on internet sexuality. *Journal Of Sex Research* 2001; 38 (4): 312–323.
18. Fuchs P, Moreau G, Guittton P. *Virtual reality: concepts and technologies*. Boca Raton: CRC Press 2011.
19. Hartl P, Hartlová H. *Velký psychologický slovník*. Praha: Portál 2000.

20. Cherry T. 1001 Femjoy.com Girls: Pure Nude Art. Zurich: Skylight 2015.
21. Chivers ML, Rieger G, Latty E, Bailey JM. A sex difference in the specificity of sexual arousal. *Psychological Science* 2004; 15 (11): 736–744.
22. Kopecký K, Szotkowski R. Výzkum rizikového chování českých dětí v prostředí internetu 2014. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/61-vyzkum-rizikoveho-chovani-ceskych-deti-v-prostredi-internetu-2014-prezentace/file> (access 3 July 2022).
23. Kuby G. Globální sexuální revoluce: ztráta svobody ve jménu svobody. Brno: Karteziánské nakladatelství 2014.
24. Leighton E. The embodied empathy revolution...': pornography and the contemporary state of consumer virtual reality. *Porn Studies* 2020; 8: 1–7.
25. Lenhart A, Ybarra M, Price-Feeney M. Nonconsensual image sharing: One in 25 Americans has been a victim of "Revenge Porn". *Data & Society Research Institute* 2016: 3–8.
26. Manning J. The impact of internet pornography on marriage and the family: a review of the research, hearing on pornography's impact on marriage & the family, Subcommittee on the Constitution, Civil Rights and Property Rights, Committee on Judiciary, United States Senate: Washington DC, USA, 2005.
27. Mazuryk T, Gervautz M. Virtual reality – history, applications, technology and future. Vienna, Austria: Vienna University of Technology 1996.
28. McTavish J. Internet pornography: some medicaland spiritual perspectives. *The Linacre Quarterly* 2020; 87 (4): 451–463.
29. Merriam-Webster (n. d.). Pornography. In Merriam-Webster.com dictionary. Dostupné z: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/pornography>.
30. Mestre-Bach G, Blycker GR, Potenza MN. Pornography use in the setting of the COVID-19 pandemic. *Journal of Behavioral Addiction* 2020; 9 (2): 181–183.
31. Mori C, Cooke JE, Temple JR, Ly A, Lu Y, Anderson N, Rash C, Madigan S. The prevalence of sexting behaviors among emerging adults: A meta-analysis. *Archives of Sexual Behavior* 2020; 49, 1103–1119.
32. Morterud A. Where to find ethical porn, 2001. Dostupné z: <https://sexualhealthalliance.com/nymphomedia-blog/2021/5/18/where-to-find-ethical-porn> (access 13 May 2023).
33. Paasonen S. Labors of love: netporn, Web 2.0 and the meanings of amateurism. *New Media & Society* 2010; 12 (8): 1297–1312.
34. Paolucci EO, Genuis ML, Violato C. A meta-analysis of the published research on the effects of child sexual abuse. *Journal of Psychology* 2001; 135 (1): 17–36.
35. Parvez FZ. The Labor of Pleasure: How Perceptions of emotional labor impact women's enjoyment of pornography. *Gender and Society* 2006; 20 (5): 605–631.
36. Poštulka V. Dějiny pornografie v datech. Praha: Nakladatelství XYZ 2007.
37. Pornhub – 2021 Year in review. Dostupné z: <https://www.pornhub.com/insights/yir-2021> (access 15 July 2022).
38. Ratner P. 'Why the Future of VR Will be Shaped by Porn.' 2018. Dostupné z: <https://bigthink.com/sex-relationships/the-future-of-vr-will-be-shaped-by-the-pornography-of-today> (access 1 July 2022).
39. Ruvalcaba Y, Eaton AA. Nonconsensual pornography among U.S. adults: A sexual scripts framework on victimization, perpetration, and health correlates for women and men. *Psychology of Violence* 2020; 10 (1): 68–78.
40. Tang I. Pornography: The Secret History of Civilisation. London: Channel 4 Books 1999.
41. Taylor M, Holland G, Quayle E. Typology of paedophile picture collections. *The Police Journal* 2001; 74, 97–107.
42. Uhl CA, Rhyner KJ, Terrance CA, Lugo NR. An examination of nonconsensual pornography websites. *Feminism & Psychology* 2018; 28 (1): 50–68.
43. Uzel R. Pornografie aneb Provokující nahota. Praha: Ikar 2004.
44. Walti A. Was ist Post-Pornografie? 2015. Dostupné z: <https://www.fabrikzeitung.ch/was-ist-post-pornografie> (access 1 August 2022).
45. Young M. Authenticity and its role within feminist pornography. *Porn Studies* 2014; 1 (1–2): 186–188.
46. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Galén,
155 × 225 mm, 440 stran, vázané, 500 Kč;
www.galen.cz

Petr Weiss

PORUCHY SEXUÁLNÍ PREFERENCE

Sexualita představuje jeden ze základních individuálních i interpersonálních motivů v životě každého jedince. Ve srovnání s tím, jak důležitou roli hraje sexualita v osobnostním vývoji, se jí v současné psychologii (ale i v ostatních vědách o člověku) věnuje zatím relativně málo pozornosti. Tato absence se velmi citelně dotýká i poruch sexuální preference, v minulosti nazývaných sexuální deviace.

Poruchy sexuální preference (v současné době se užívá i termín parafílie) se i kvůli senzacechtivosti sdělovacích prostředků staly vděčným tématem spojujícím sexuální většinou populaci v pocitu spravedlivého odsudku. Také v myšlení mnoha zdravotníků mohou přetrvávat předsudky a restriktivní pohled na příslušníky sexuálních menšin. Kromě represe proto většina civilizovaných zemí poskytuje deviantním jedincům i možnost léčby. Adekvátní terapie sexuálních deviantů je proces náročný jak z hlediska počtu a profesionální erudice terapeutů, tak i z hlediska jejich časových a osobních investic. Navíc pouze dobře informovaný terapeut může svým deviantním klientům poskytnout odpovídající léčbu.

Kniha renomovaného odborníka poskytuje komplexní pohled na celou problematiku, zabývá se klasifikací poruch sexuální preference, etiologií, diagnostikou a terapií (představuje biologické formy léčby, psychoterapeutické přístupy a také zahraniční modely terapeutické praxe). Monografie je doplněna kazuistikami a bibliografií.